© Колесник М.О., Ніколаєнко С.С., Снісар Л.М., 2016

УДК: 616.61:311.4 (477)

М.О. КОЛЕСНИК, С.С. НИКОЛАЄНКО, Л.М. СНІСАР

**РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НЕФРОЛОГІЧНОГО
ПРОФІЛЮ В УКРАЇНІ У 2015 РОЦІ**

М. KOLESNYK, S. NIKOLAENKO, L. SNISAR

**RATING SCORE
SPECIALIZED MEDICAL CARE PATIENTS
RENAL PROFILE IN UKRAINE 2015**

ДУ «Інститут нефрології НАМН України»

SI «Institute of Nephrology of the National Academy of Medical Sciences»

Ключові слова: спеціалізована медична допомога, хворі нефрологічного профілю, хворі на ХХН I-IV, ХХН V ГД, ПД, ТН, пацієнти з ГПН, рейтинг регіонів.**Key words:** specialized medical care, patients with renal profile, patients with CKD I-IV, CKD V GD, PD, TN, patients with AKI, rating regions.**Резюме.** Рейтингова оцінка спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в Україні виконана на основі аналізу основних критеріїв її організації та доступності, результатів лікування хворих ХБП V ГД, ПД, Т, пацієнтів з острым повреждением почек. Рейтинг регіонів определялся отдельно по каждой группе показателей, а затем выполнялась суммарная рейтинговая оценка.**Summary.** Rating evaluation of specialized medical care for patients with renal diseases in Ukraine is conducted on basis of analysis of main criteria's of its organization and availability, of results of treatment of CKD patients stage 5 HD, PD, T and AKI patients. Regional rating was evaluated separately for every group of parameters and then the summary rating evaluation was conducted.**ВСТУП.** Рейтингова оцінка спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в Україні є результатом аналізу структури, штатного наповнення, використання ресурсів, доступності та якості лікування хворих на ХХН I-IV, ХХН V ГД, ПД, ТН або пацієнтів з ГПН [1, 2].**МЕТА:** виконати рейтингову оцінку спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в регіонах України.**МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ**

Використана методика «Рейтингова оцінка спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в областях України», викладена в Українському журналі нефрології та діалізу № 4 (48) 2015.

Рис. 1. Інформаційна база рейтингової оцінки спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в Україні

Колесник Микола Олексійович
director@inephrology.kiev.ua

Таблиця 1

Показники рейтингової оцінки спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Вплив на рейтинг
I. Критерії організації та доступності спеціалізованої медико-профілактичної допомоги хворим нефрологічного профілю			
	Відповідність структури нефрологічної допомоги регламентуючому наказу	%	стимулятор
	Кількість центрів/відділень нефрології та діалізу	на млн населення	стимулятор
	Кількість лікарів-нефрологів	на млн населення	стимулятор
	Кількість нефрологічних ліжок	на млн населення	стимулятор
	Прижиттєва морфологічна верифікація діагнозу	абс. значення	стимулятор
	Кількість діалітичних апаратів	на млн населення	стимулятор
	Розповсюдженість ХХН	на млн населення	стимулятор
	Кількість ГД-хворих	на млн населення	стимулятор
	Кількість ПД-хворих	на млн населення	стимулятор
	Кількість пацієнтів з функціонуючим трансплантатом	на млн населення	стимулятор
	Захворюваність ГПН	на млн населення	стимулятор
	Кількість ГД-хворих, які розпочали лікування у звітному році	на млн населення	стимулятор
	Кількість ПД-хворих, які розпочали лікування у звітному році	на млн населення	стимулятор
	Кількість трансплантатів у звітному році	на млн населення	стимулятор
II. Лікування хворих на хронічну хворобу нирок V ГД			
	Кількість пацієнтів, з тривалістю ГД-сесій ≥ 12 год/тиждень	%	стимулятор
	Кількість пацієнтів з артеріовенозною фістулою	%	стимулятор
	Кількість хворих з $eKt/v \geq 1,2$	%	стимулятор
	Кількість хворих, з рівнем гемоглобіну $\geq 100 \leq 120$	%	стимулятор
	Кількість хворих, які отримували ЕСЗ	%	стимулятор
	Кількість хворих, які отримували ЛЗЗ* перентерально	%	стимулятор
	Кількість пацієнтів з альбуміном $< 35,0$ г/л	%	дестимулятор
	Кількість хворих з АТ $< 140/90$ перед сесією ГД	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким визначали вміст фосфору сироватки	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким визначали вміст кальцію сироватки	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким визначали вміст паратиреоїдного гормону	%	стимулятор
	Кількість померлих протягом < 90 днів ГД	%	дестимулятор
	Кількість хворих на ХХН V ГД інфікованих вірусом В, С або імунодефіциту	%	дестимулятор
	Кількість хворих, які лікуються ГД більше 5 років	%	стимулятор

Продовження табл. 1

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Вплив на рейтинг
III. Лікування хворих на хронічну хворобу нирок V ПД			
	Кількість хворих з АТ тиском <140/90	%	стимулятор
	Кількість хворих з рівнем гемоглобіну $\geq 100 \leq 120$	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким визначався eKt/v	%	стимулятор
	Кількість хворих з eKt/v > 1,7	%	стимулятор
	Кількість хворих, які отримували ЕСЗ	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким досліджували вміст кальцію сироватки	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким досліджували вміст фосфору сироватки	%	стимулятор
	Кількість хворих, яким визначали вміст паратиреоїдного гормону	%	стимулятор
	Кількість ПД асоційованих інфекцій	%	дестимулятор
	Кількість хворих, які отримували ЛЗЗ*	%	стимулятор
	Частота перитонітів	%	дестимулятор
	Кількість хворих, які лікуються понад 3 роки	%	стимулятор
	Кількість пацієнтів, які померли в період <90 днів	%	дестимулятор
IV. Хворі на ХХН I-VT			
	Кількість хворих з функціонуючим трансплантатом	%	стимулятор
	Кількість хворих з порушеною функцією трансплантату	%	дестимулятор
	Кількість пацієнтів переведених на ГД або ПД	%	стимулятор
	Кількість хворих, які втратили трансплантат	%	дестимулятор
	Смертність пацієнтів з ТН	%	дестимулятор
V. Лікування пацієнтів з ГПН			
	Захворюваність на ГПН	на млн населення	стимулятор
	Кількість пацієнтів з ГПН лікованих методами ДНЗТ	на млн населення	стимулятор
	Кількість пацієнтів з ГПН з повним одужанням	на млн населення	стимулятор
	Кількість пацієнтів з ГПН лікованих методами ДНЗТ з частковим одужанням	на млн населення	стимулятор
	Кількість пацієнтів з ГПН лікованих методами ДНЗТ з переходом у ХХН V стадії	на млн населення	дестимулятор
	Смертність у відділенні реанімації та/або інтенсивної нефрології	на млн населення	дестимулятор
	Смертність хворих на ГПН в інших відділеннях	на млн населення	дестимулятор
	Кількість хворих на ГПН з необхідністю ДНЗТ після виписки	на млн населення	дестимулятор

- ЕСЗ – еритропоезстимулюючі засоби
- ЛЗЗ – лікарські засоби заліза

Таблиця 2

РЕЗУЛЬТАТИ
Результати розрахунку показників діяльності нефрологічної допомоги України за 2015 рікОрганізація та доступність
забезпечення нефрологічної
допомоги

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	Сума балів
1	Івано-Франківська	18
2	м. Київ	11
3	Житомирська	9
3	Закарпатська	9
3	Хмельницька	9
4	Волинська	8
4	Одеська	8
4	Харківська	8
5	Чернівецька	7
6	Полтавська	6
7	Сумська	5
8	Тернопільська	5
9	Львівська	4
9	Чернігівська	4
10	Вінницька	1
10	Київська	1
10	Черкаська	1
11	Миколаївська	-1
12	Дніпропетровська	-2
12	Херсонська	-2
13	Рівненська	-3
14	Кіровоградська	-6
15	Запорізька	-10
16	Донецька	-11
17	Луганська	-19
	м. Севастополь	
	АРК	

Лікування хворих на хронічну
хворобу нирок
V ГД

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	Сума балів
1	Київська	8
2	м. Київ	7
3	Вінницька	5
4	Волинська	4
5	Закарпатська	4
5	Тернопільська	4
5	Херсонська	4
6	Дніпропетровська	3
7	Івано-Франківська	2
7	Львівська	2
8	Миколаївська	1
8	Полтавська	1
9	Одеська	-1
9	Харківська	-1
9	Чернігівська	-1
10	Сумська	-3
10	Черкаська	-3
11	Рівненська	-4
11	Хмельницька	-4
12	Донецька	-7
12	Житомирська	-7
12	Чернівецька	-7
13	Луганська	-10
14	Запорізька	-13
15	Кіровоградська	-17
	м. Севастополь	
	АРК	

Лікування хворих на хронічну
хворобу нирок V ПД

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	Сума балів
1	Харківська	12
2	Сумська	7
3	Львівська	6
3	м. Київ	6
4	Миколаївська	5
5	Черкаська	3
6	Полтавська	2
7	Вінницька	1
7	Дніпропетровська	1
7	Донецька	1
8	Житомирська	0
9	Волинська	-2
10	Запорізька	-3
10	Херсонська	-3
11	Івано-Франківська	-4
11	Тернопільська	-4
11	Чернігівська	-4
12	Закарпатська	-5
13	Київська	-6
14	Луганська	-9
15	Одеська	-10
16	Рівненська	-13
17	Кіровоградська	-16
17	Чернівецька	-16
18	Хмельницька	-23
	м. Севастополь	
	АРК	

Лікування хворих на хронічну
хворобу нирок
V Т

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	Сума балів
1	Київська	4
2	Житомирська	1
2	Луганська	1
2	Полтавська	1
2	Сумська	1
2	Херсонська	1
2	Черкаська	1
3	Вінницька	0
3	Дніпропетровська	0
3	Донецька	0
3	Закарпатська	0
3	Івано-Франківська	0
3	Одеська	0
3	Харківська	0
3	Хмельницька	0
4	Волинська	-1
4	Чернівецька	-1
4	м. Київ	-1
5	Кіровоградська	-2
5	Львівська	-2
5	Миколаївська	-2
6	Рівненська	-3
6	Тернопільська	-3
6	Чернігівська	-3
7	Запорізька	-12
	м. Севастополь	
	АРК	

Лікування пацієнтів з
ГПН

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	Сума балів
1	Львівська	3
2	Тернопільська	1
2	Херсонська	1
3	Одеська	0
3	Рівненська	0
3	Хмельницька	0
3	м. Київ	0
4	Волинська	-1
4	Дніпропетровська	-1
4	Донецька	-1
4	Житомирська	-1
4	Запорізька	-1
4	Київська	-1
4	Харківська	-1
4	Черкаська	-1
5	Вінницька	-2
5	Кіровоградська	-2
5	Сумська	-2
5	Чернігівська	-2
6	Івано-Франківська	-3
6	Миколаївська	-3
6	Полтавська	-3
6	Чернівецька	-3
7	Закарпатська	-5
8	Луганська	-7
	м. Севастополь	
	АРК	

Таблиця 3

Сумарна рейтингова оцінка спеціалізованої медичної допомоги хворим
нефрологічного профілю в Україні

Місце в рейтингу	Адміністративна територія	2015
1	м. Київ	23
2	Харківська	18
3	Івано-Франківська	13
3	Львівська	13
4	Волинська	8
4	Сумська	8
8	Полтавська	7
9	Київська	6
10	Вінницька	5
11	Закарпатська	3
11	Тернопільська	3
12	Житомирська	2
13	Дніпропетровська	1
13	Херсонська	1
13	Черкаська	1
14	Миколаївська	0
15	Одеська	-3
16	Чернігівська	-6
17	Донецька	-18
17	Хмельницька	-18
18	Чернівецька	-20
19	Рівненська	-23
20	Запорізька	-39
21	Кіровоградська	-43
22	Луганська	-44
	м. Севастополь	
	АРК

Рис. 2. Регіональний розподіл рівню сумарної рейтингової оцінки спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в Україні 2015 р.

Рис. 3. Порівняльна діаграма сумарної рейтингової оцінки нефрологічної допомоги в Україні 2014-2015 р.р.

ВИСНОВКИ

1. За умови відносно рівних можливостей рейтинг 12 областей України порівняно з 2014 роком збільшився, а у 13 зменшився.
2. Очевидно, що причиною зменшення рейтингу є низький рівень організації спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю у відповідних областях.
3. У жодній області держави структура, штатне наповнення, діагностичні та лікувальні технології не відповідають положенням наказів НАМН та МОЗ України від 30.09.2014 року № 74/688 «Про внесення змін до наказу Академії медичних наук України та Міністерства охорони здоров'я України від 30 вересня 2003 року № 65/462» та від 11.05.2011 № 280/44 «Про затвердження стандарту та уніфікованих клінічних протоколів надання медичної допомоги зі спеціальності «нефрологія»».

ЛІТЕРАТУРА

1. Колесник М.О. Рейтингова оцінка спеціалізованої медичної допомоги хворим нефрологічного профілю в областях України / М.О. Колесник, Н.І. Козлюк, С.С. Ніколаєнко, Н.М. Степанова, Ю.І. Гончар, К.М. Законь // Український журнал нефрології та діалізу. — 2015. — №4(48). — С. 3-8.
2. Національний реєстр хворих на хронічну хворобу нирок та пацієнтів з гострим пошкодженням нирок: 2015 рік; Державна установа «Інститут нефрології НАМН України»; гол. ред. М. О. Колесник. — К., 2016. — 200 с.

Надійшла до редакції 28.11.2016

Прийнята до друку 13.12.2016